ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 24.8.2020 г.
COM(2020) 470 final

2020/0223 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на България с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕС) 2020/672 („Регламентът за SURE“) се урежда предоставянето на финансова помощ от Съюза на държавите членки, които изпитват или са сериозно застрашени от тежък икономически шок, причинен от избухването на COVID-19. Предвидената в Регламента за SURE подкрепа е предназначена преди всичко за финансирането на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки за защита на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица, и съответно — за намаляване на последиците от безработица и загуба на доходи, както и, в допълнителен аспект, за финансирането на някои здравни мерки, по- специално на работното място.

На 7 август 2020 г. България поиска финансова помощ от Съюза по силата на Регламента за SURE. В изпълнение на член 6, параграф 2 от Регламента за SURE Комисията се консултира с българските власти, за да провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани с две предприети в отговор на пандемията от COVID-19 мерки в подкрепа на заплатите. С двете мерки по-специално се подкрепят във връзка със заплатите работодателите, които в резултат на избухването на COVID-19 са установили съществен спад в дейността или приходите си и които, при отсъствието на тези мерки, не биха били в състояние да запазят заетостта. Месечните средства за запазване на заетостта за допустимите предприятия са в размер на 60 % от осигурителния доход на ползващите се от тях работници и служители.

България предостави на Комисията необходимите сведения.

Предвид наличните доказателства Комисията предлага на Съвета да приеме решение за изпълнение, с което на България по силата на Регламента за SURE да се предостави финансова помощ в подкрепа на горепосочените мерки.

• Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политика

Настоящото предложение е напълно съобразено с Регламент (ЕС) 2020/672, по силата на който е изготвено.

С настоящото предложение се допълва друг правен инструмент на Съюза за предоставяне на подкрепа на държавите членки при извънредни ситуации — Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 г. за създаване на фонд „Солидарност“ на Европейския съюз („Регламент (ЕО) № 2012/2002“). На 30 март бе приет Регламент (ЕС) 2020/461 на Европейския парламент и на Съвета, с който в обхвата на посочения инструмент се включват тежките извънредни ситуации в областта на общественото здраве и се определят специални операции, допустими за финансиране.

• Съгласуваност с други политики на Съюза

Предложението е част от набор от мерки, разработени в отговор на настоящата пандемия от COVID-19, като „инвестиционната инициатива в отговор на коронавируса“, и допълва други инструменти в подкрепа на заетостта, като Европейския социален фонд и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)/InvestEU. Като предвижда заемането на средства и след това отпускането на заеми в подкрепа на държавите членки в този конкретен случай на пандемия от COVID-

19, настоящото предложение служи като втора защитна линия за финансиране на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, които спомагат за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Правното основание на настоящия инструмент е Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Предложението е в резултат на отправено от държава членка искане и като проява на европейската солидарност предоставя на тази засегната от избухването на COVID-19 държава членка финансова помощ от Съюза под формата на временни заеми. Като втора защитна линия такава финансова помощ ще облекчи временно увеличените публични разходи на правителството за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки и ще спомогне за съхраняването на работните места и оттам — за защитата на работниците и служителите, както и на самостоятелно заетите лица срещу риска от безработица и загуба на доходи.

Тази подкрепа ще е от полза на засегнатото население и ще смекчи прякото социално и икономическо въздействие, причинено от настоящата криза с COVID-19.

• Пропорционалност

Предложението е съобразено с принципа на пропорционалност. То не надхвърля необходимото за постигането на целите на инструмента.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Консултации със заинтересованите страни

Предложението трябваше да се изготви в съкратени срокове, за да може да се приеме своевременно от Съвета, поради което не бе възможно да се проведе консултация със заинтересованите страни.

• Оценка на въздействието

Поради спешния характер на предложението не беше направена оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Комисията следва да може да заема средства на финансовите пазари, които след това да предоставя в заем на държавата членка, искаща финансова помощ по инструмента SURE.

Освен предоставянето на гаранции от държавите членки са предвидени и други мерки с оглед на финансовата стабилност на схемата:

- стриктен и консервативен подход към финансовото управление;

- изграждане на портфейл от заеми, при който се ограничава рискът от концентрация, годишната експозиция и прекомерната експозиция към отделни държави членки, като същевременно се осигуряват достатъчни ресурси за най-нуждаещите се държави членки; както и
- възможности за подновяване на дълга.

2020/0223 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪВЕТА

за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета, на временна подкрепа на България с цел ограничаване на риска от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 г. за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19 [1], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) На 7 август 2020 г. България поиска финансова помощ от Съюза, с която да допълни националните си усилия за преодоляване на въздействието от избухването на COVID-19 и в частност — на социално-икономическите му последици за работниците и служителите.

(2) Избухването на COVID-19 и предприетите от България извънредни мерки за преодоляване на разпространението на вируса и на социално-икономическите и здравните последици от този феномен се очаква да се отразят изключително сериозно на публичните финанси. Според прогнозата на Комисията за България от пролетта на 2020 г., към края на 2020 г. дефицитът по консолидирания държавен бюджет се очаква да достигне 2,8 % от брутния вътрешен продукт (БВП), а консолидираният държавен дълг — 25,5 % от БВП. Според междинната прогноза на Комисията за България от лятото на 2020 г., през 2020 г. БВП се очаква да намалее със 7,1 %.

(3) Избухването на COVID-19 блокира значителна част от българската работна сила. Това доведе до внезапно и съществено увеличение на публичните разходи в България, свързано с две мерки в подкрепа на заплатите, както е посочено в съображения 4 и 5.

(4) В частност, с посоченото в искането на България от 7 август 2020 г. постановление № 55 на Министерския съвет от 30 март 2020 г.[2] се въвежда мярка за изплащане на компенсации на работодателите, които в резултат на избухването на COVID-19, по своя преценка или в изпълнение на законова разпоредба, са преустановили работата на предприятието или са установили непълно работно време. Работодателите трябва да запазят заетостта на

[1] ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр.1.

[2] Постановление № 55 на Министерския съвет от 30 март 2020 г., изменено с постановление № 71 от 16 април 2020 г. и с постановление № 106 от 28 май 2020 г. (обн. ДВ, бр. 31, 1.4.2020 г.).

работниците и служителите за периода на мярката, както и за период, не по-малък от периода, за който са изплатени компенсациите. Месечните компенсации за допустимите предприятия са в размер на 60 % от осигурителния доход на ползващите се от тях работници и служители.

(5) От своя страна, с посоченото в искането на България от 7 август 2020 г. постановление № 151 на Министерския съвет от 3 юли 2020 г.[3] се въвежда мярка за изплащане на средства за запазване на заетостта в полза на работодателите, чиито продажби в резултат на избухването на COVID-19 са намалели с не по-малко от 20 %. Работодателите трябва да запазят заетостта на работниците и служителите за периода на мярката, както и за период, не по-малък от периода, за който са изплатени средствата за запазване на заетостта. Месечните средства за запазване на заетостта за допустимите предприятия са в размер на 60 % от осигурителния доход на ползващите се от тях работници и служители.

(6) България удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672 за отпускане на финансова помощ. България предостави на Комисията убедителни доказателства, че, считано от 1 февруари 2020 г., нейните извършени и планирани публични разходи са се увеличили с 511 000 000 евро в резултат на националните мерки за справяне със социално-икономическите последици от избухването на COVID-19. Това представлява внезапно и съществено увеличение, тъй като новите мерки обхващат или ще обхванат значителна част от предприятията и работната сила в България.

(7) В изпълнение на член 6 от Регламент (ЕС) 2020/672 Комисията се консултира с България и провери внезапното и съществено увеличение на извършените и планирани публични разходи, пряко свързани с посочените в искането от 7 август 2020 г. схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки.

(8) Поради това на България следва да се предостави финансова помощ, за да ѝ се съдейства да се справи със социално-икономическите последици от тежкия икономически шок, причинен от избухването на COVID-19.

(9) Настоящото решение не засяга резултата от евентуалните производства за нарушения на функционирането на вътрешния пазар, които биха могли да бъдат открити в частност по силата на членове 107 и 108 от ДФЕС. То не обезсилва посоченото в член 108 изискване към държавите членки да уведомяват Комисията за случаите, които биха могли да представляват държавна помощ.

(10) България следва редовно да уведомява Комисията за изпълнението на планираните публични разходи, за да ѝ позволи да прецени доколко те са били изпълнени.

(11) Решението за предоставяне на финансова помощ се взима с отчитане на съществуващите и очакваните нужди на България, както и на исканията за финансова помощ по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, които вече са представени или за които е планирано да бъдат представени от други държави членки, при прилагане на принципите на равно третиране, солидарност, пропорционалност и прозрачност,

[3] Постановление № 151 на Министерския съвет от 3 юли 2020 г. (обн. ДВ, бр. 60, 7.7.2020 г.).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

България удовлетворява условията по член 3 от Регламент (ЕС) 2020/672.

Член 2

1. Съюзът отпуска на България заем с максимален размер 511 000 000 евро. Неговият максимален среден срок до падежа е 15 години.

2. Периодът на усвояване на предоставената по силата на настоящото решение финансова помощ е 18 месеца, считано от датата на влизането му в сила.

3. Комисията предоставя на България финансовата помощ от Съюза чрез максимум осем транша. Всеки транш може да се изплаща на една или няколко вноски. Срокът до падежа на вноските по първия транш може да бъде по-дълъг от максималния срок до падежа, посочен в параграф 1. В такъв случай срокът до падежа на останалите вноски се фиксира така, че след изплащането на всички траншове да е бил спазен посоченият в параграф 1 максимален среден срок до падежа.

4. Отпускането на първия транш зависи от влизането в сила на споразумението за заем, посочено в член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/672.

5. България поема разходите по посоченото в член 4 от Регламент (ЕС) 2020/672 финансиране от Съюза за всеки транш, както и евентуалните такси и направени от Съюза разходи във връзка с това финансиране.

6. Комисията определя размера и датата на отпускане на траншовете, както и размера на вноските.

Член 3

България може да финансира следните мерки:

а) компенсации за работодателите, както е предвидено в постановление № 55 на Министерския съвет от 30 март 2020 г.;

б) средства за запазване на заетостта за работодателите, както е предвидено в постановление № 151 на Министерския съвет от 3 юли 2020 г.

Член 4

България уведомява Комисията до [*ДАТА: 6 месеца след датата на публикуване на настоящото решение*] за изпълнението на планираните публични разходи и продължава да я уведомява за това на всеки 6 месеца, докато тези разходи не бъдат изцяло изпълнени.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Република България.

Член 6

Настоящото решение се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател